

LATVIJĀ APRAKSTĪTO AUGU SABIEDRĪBU SINTAKSONU SARAKSTS

Solvita Jermacāne, Māris Laiviņš

Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultāte, Latvijas Universitāte, Raiņa bulv. 19, Rīga,
LV-1586, laivins@silava.lv

Pēc publicētiem darbiem ir sastādīts Latvijas augu sabiedrību sintaksonu saraksts, kurā ietvertas klases, rindas, savienības un asociācijas, kā arī subasociācijas, varianti un bezranga augu sabiedrības. Sintaksonu sarakstā iekļautas tikai sabiedrības, kurām ir publicētas veģetācijas aprakstu vai sinoptiskās tabulas.

Atslēgas vārdi: sintaksoni, Latvija, publikācijas

IEVADS

20.gs. 70-os gados Latvijā sākās augu sabiedrību aprakstīšana un sistematizācija pēc floristiski ekoloģiskiem (Brauna–Blankē metode) principiem, kas Eiropā fitosocioloģijas pētījumos ļoti plaši tiek lietoti. Augu sabiedrību hierarhiskā sintaksonomiskā sistēma, kuras pamatā ir rakstursugu (arī dominējošo sugu) kopas, ļauj salīdzināt dažādu reģionu augu sabiedrības, analizēt augu sabiedrību izplatību, ekoloģiju un dinamiku, un tādējādi noskaidrot arī Latvijas veģetācijas makroģeogrāfiskās saites, kas ir jo svarīgāk mūsdienu mainīgajā vidē.

Latvijai līdz šim ir sastādīts augstāko sintaksonu saraksts (Laiviņš 1998b), kas ietver 31 klasi, 45 rindas un 68 savienības, kā arī izstrādāta meža augu sabiedrību sintaksonomija (Priedītis 1999b). Pēdējos gadu desmitos ir aprakstītas daudzas asociācijas, subasociācijas un varianti, kā arī bezranga sabiedrības. Šo materiālu apkopjot, sastādīts Latvijā aprakstīto augu sabiedrību sintaksonu saraksts.

SINTAKSONU SARAKSTS

Līdz šim par Latvijas veģetāciju publicēti 59 darbi, kuros ir aprakstītas 83 asociācijas un 35 bezranga augu sabiedrības, kas pieder 22 veģetācijas klasēm (34 savienībām, 27 rindām). Augu sabiedrības raksturotas, balstoties uz ~1500 individuāliem veģetācijas aprakstiem un ~2000 veģetācijas aprakstiem, kas publicēti sinoptiskās tabulās. Mūsu piedāvātajā sarakstā ietvertas tikai tās augu sabiedrības, kuras ir dokumentētas ar publicētiem veģetācijas aprakstiem vai sinoptiskām tabulām. Aiz asociāciju un bezranga augu sabiedrību nosaukuma iekavās ir norādītas publikācijas, kurās

aprakstītas augu sabiedrības un dotas veģetācijas aprakstu tabulas (syn. – publicētas tikai sinoptiskās tabulas, rel. - publicēti individuāli veģetācijas apraksti, incompl. – tabulas nesatur pilnu sugu sarakstu).

CHARETEA FRAGILIS Fukarek ex Krausch 1964

Charetalia hispidae Sauer ex Krausch 1964

Charion fragilis Krausch 1964

Charetum aculeolatum Corill. 1957 (Zviedre 2001 syn., rel.)

Charetum asperae A. Melzer 1977 (Zviedre 2001 syn., rel.)

Charetum contrariae Corill. 1957 (Zviedre 2001 syn., rel.)

Charetum tomentosae Corill. 1957 (Zviedre 2001 syn., rel.)

Magnocharetum hispidae Corill. 1957 (Zviedre 2001 syn., rel.)

LEMNETEA MINORIS de Bolos & Masclans 1955

Lemnetalia minoris de Bolos & Masclans 1955

Lemnion minoris de Bolos & Masclans 1955

Lemnetum gibbae Bennema et al. 1943 em. Miyawaki et J.Tx.

1960 (Laime 2000 syn.)

POTAMOGETONETEA R.Tx. et Prsg. 1942

Potamogetonetalia Koch 1926

Potamogetonion (Koch 1926) Görs 1977

Ceratophylletum demersi Hild 1956 (Enģele 2000 rel.)

Najadetum marinae Fukarek 1961 (Enģele, Zviedre 2001 syn.)

Nupharetum pumilae Oberd. 1957 (Enģele 1999 syn.)

Nymphaeion Oberd. 1957

Nymphaetum albo-candidae (Enģele 2000 rel.)

Potamogetono-Nymphaetum candidae Hejny 1978 (Enģele 1996 rel.)

Potamogetono-Nupharetum luteae Mueller et Gors 1960 (Enģele 1996 rel.)

Potamogetono-Nupharetum pumilae Oberd. 1960 (Enģele 1996 rel.)

LITORELLETEA Br.-Bl. et R.Tx. 1943

Litorelletalia Koch 1926

Lobelion dortmannae (Van den Berghen 1964) R.Tx. et Dierss. 1972

Isöeto-Lobelietum (Koch 1926) Tx. 1937 em Dierss. 1975 (Enģele 1996 rel.)

**PHRAGMITI-MAGNOCARICETEA Klika ap. Klika et Novak 1941
Phragmitetalia Koch 1926****Phragmition Koch 1926**

- Acoretum calami* Schulz 1941 (Eņģele 1998 syn.)
Bolboschoeno-Phragmitetum australis Borhidi et Balogh 1970 (Laime 2000 syn.)
Eleocharitetum palustris Schenn. 1919 (Laime 2000 syn.)
Equisetetum limosi Steffen 1931 (Eņģele 1998 syn.; Salmiņa 2000b syn.)
Phragmitetum communis (Gams 1927) Schmale 1939 (Bambe 2001b rel.; Eņģele 1996 rel.; 1998 syn.; 1999 rel.; Salmiņa 2000b syn.)
Schoenoplectetum tabernaemontani Soo 1947 (Laime 2000 syn.)
Scirpetum lacustris (Allorge 1922) Chouard 1924 (Eņģele 1996 rel.; 1998 syn.)
Scirpo-Phragmitetum Koch 1926 Phragmites australis facies (Laime 2000 syn.)
Scirpo-Phragmitetum Koch 1926 Typha angustifolia facies (Laime 2000 syn.)
Typhetum angustifoliae (Allorge 1922) Soo 1927 (Eņģele 1998 syn.)
Typhetum latifoliae Soo 1927 (Eņģele 1998 syn.)
Eleocharis palustris community (Eņģele 1998 syn.)
Butomus umbellatus community (Eņģele 2000 rel.)
Carex rostrata community (Eņģele 1998 syn.)
Menyanthes trifoliata community (Eņģele 1998 syn.)
Naumburgia thyrsiflora community (Eņģele 1998 syn.)
Sparganium emersum community (Eņģele 1998 syn.)
Sparganium microcarpum community (Eņģele 1998 syn.; 2000 rel.)

Magnocaricion elatae Koch 1926

- Caricetum acutiformis* Egger 1933 (Salmiņa 2000b syn.)
Caricetum appropinquatae Aszód 1936 (Jermacāne 1998 syn.)
Caricetum distichae Jonas 1933 (Laiviņa 1996 rel.)
Caricetum elatae (Salmiņa 1998 syn.; Salmiņa 2000b syn.)
Caricetum gracilis Almquist 1929) Tx. 1937 (Jermacāne 1998 syn.; Salmiņa 2000b syn.)
Caricetum paniculatae Wangerin 1916 ex V.Rochow 1951 (Pakalne, Čakare 2001 rel., syn.)
Caricetum rostratae (Salmiņa 1998 syn.; 2000b syn.)
Caricetum vesicariae Br.-Bl. in Br.-Bl. et Denis 1926 (Jermacāne 1998 syn.)
Cicuto-Caricetum pseudocyperiperi Boer, Sissingh ap. Boer 1942 (Salmiņa 2000b syn.)
Glycerietum fluitantis Egger 1933 (Salmiņa 2000b syn.)

Phalaridetum arundinaceae (Horvatič 1931) Libbert 1931
(Jermacāne 1998 syn.; Salmiņa 2000b syn.)
Sagittario-Sparganietum emersi R.Tx. 1953 (Salmiņa 2000b syn.)
Carex atherodes community (Jermacāne 1998 syn.)

**MONTIO-CARDAMINETEA Br. –Bl. et R. Tx. ex Klika et Hadač
1944 em. Zechmeister 1993**

Montio-Cardaminetalia Pawlowski 1928 em Zechmeister 1993

Cratoneurion commutati Koch 1928

Cratoneureto filicinae - Cardaminetum Maas 1959 (Pakalne,
Čakare 2001 rel.)

Palustriella commutata community (Pakalne, Čakare 2001 rel.)

Caricion remotae Kästner 1941 em. Zechmeister & Mucina 1994

Cardamino-Chrysosplenietum alternifolii Maas 1959 em.
Zechmeister 1993 (Pakalne, Čakare 2001 rel.)

**SCHEUCHZERIO-CARICETEA NIGRAE (Nordh. 1936) R.Tx. 1937
Scheuchzerietalia palustris Nordh. 1936**

Rhynchosporion albae Koch 1926

Caricetum limosae Osvald 1923 em. Dierssen 1982 (Bambe 2001b
rel.; Salmiņa 1998 syn.; 2000a syn.incompl.)

Rhynchosporium albae Koch 1926 (Bambe 2001b rel.; Pakalne
1998 syn.; Pakalne, Čakare 2000 syn.)

Caricion lasiocarpae Van den Berghen ap. Lebrun et al. 1949

Caricetum lasiocarpae Osvald 1923 em. Koch 1926 (Bambe 2001b
rel.; Laiviņš 1987 rel.; Pakalne 1994 syn.; Pakalne, Čakare
2000 syn.; Salmiņa 1998 syn.; 2000a syn.incompl.)

Caricetum rostratae Rüb. 1912 ex Osvald 1923 (Bambe 2001a
syn.; Pakalne 1998 syn.; Pakalne, Čakare 2000 syn.; Salmiņa
2000a syn.incompl.)

Carici-Menianthetum Soo 1955 (Salmiņa 2000a syn.incompl.)

Caricetalia davallianae Br.-Bl. 1949

Caricion davallianae Klika 1934

Primulo-Schoenetum ferruginei Oberd. 1962 (Laiviņš, Svārs 1993
rel.; Pakalne 1994 rel., syn.)

**QXYCOCCO-SPHAGNETEA Br.-Bl. et R.Tx. 1943 ap. Westh. et al.
1946**

Sphagnetalia magellanici Moore (1964) 1968

Sphagnion magellanici Kästner et Flössner 1933

Eriophoro vaginati-Trichophoretum cespitosi (Zlatn.1928, Rudolph et al. 1928) Rübél 1933 (Pakalne, Čakare 2000 syn.)

Sphagnetum magellanicum Kästner et Flössner 1933 (Pakalne 1998 syn.; Pakalne, Čakare 2000 syn.)

var. *aquaticum* (Bambe 2001a syn.)

var. *typicum* (Bambe 2001a syn.)

Oxycocco-Empetrion hermaphroditi Nordh. ex Neuhäusl 1969

Empetro nigri-Sphagnetum fuscum Du Rietz 1921 (Pakalne 1998 syn.; Pakalne, Čakare 2000 syn.)

CAKILETEA MARITIMAE R.Tx. & Prsg 1950

Cakiletalia maritimae R.Tx. ap. Oberd. (1949) 1950

Atriplicion littoralis Nordh. 1940

Atriplicetum glabriusculo-calothecae Frode 1957/58 (Laimē 2000 syn.)

Atriplicetum littoralis Feekes 1936 em. Westhoff et Beeftink 1950 (Laimē 2000 syn.)

Cakiletum maritimae van Dieren 1934 (Laimē 2000 syn.)

AMMOPHILETEA Br.-Bl. et R.Tx. 1943

Ammophiletalia Br.-Bl. 1933

Agropyro-Honckenion Br.-Bl. et R.Tx. 1942

Elymo-Agropyretum juncei (Warming 1909) Tx. 1952 em. 1967 (Ofkante 2000 rel.; Ofkante 2001b rel.)

Ammophilion arenariae Br.-Bl. 1933

Ammophiletum arenariae (Regel 1927) Kisinās 1936 (Laimē 2000 syn.)

Elymo-Ammophiletum arenariae Br.-Bl. et De Leeuw 1936 (Ofkante 2001b rel.)

subass. *typicum* Tüxen 1937 (Ofkante 2001b rel.)

subass. *artemisietosum* (Steffen 1931) Fukarek 1961 (Ofkante 2001b rel.)

subass. *festucetosum arenariae* (Ofkante 2001a rel.; Ofkante 2001b rel.)

subass. *festucetosum sabulosae* (Ofkante 2001a rel.)

Leymo-Festucetum arenariae (Regel 1927) Rebasso 1975 (Laimē 2000 syn.)

Hieracium umbellatum-Calamagrostis meinshausenii community (Laimē 2000 syn.)

HONCKENYO-ELYMETEA ARENARIAE R.Tx. 1966**Honckenyo-Elymetalia arenariae R.Tx. 1966**Honckenyo-Elymion Galiano 1959

Leymo arenarii-Honckenyetum peploidis Kisinas 1936 (Laime 2000 syn.)

Leymus arenarius-Elytrigia x littorea community (Laime 2000 syn.)

Leymus arenarius-Equisetum arvense community (Laime 2000 syn.)

JUNCETEA MARITIMI Br.-Bl. 1931**Glauco-Puccinellietalia Beeft. & Westh. 1962**Armerion maritimae Br.-Bl. & De Leeuw 1936

Agrostis stolonifera community (Laime 2000 syn.)

GALIO-URTICETEA Passarge et Kopecky 1969**Calystegietaalia sepium R.Tx. 1950**Senecion fluviatilis R.Tx. 1950

Convolvulo-Angelicetum archangelica littoralis Pass. (1957) 1959 (Laiviņš 1992 rel.)

KOELERIO-CORYNEPHORETEA Klika ap. Klika et Novak 1941

Carex arenaria community (Laime 2000 syn.)

Helictotrichon pubescens community (Laime 2000 syn.)

Jasione montana-Trifolium arvense community (Laime 2000 syn.)

Festuco-Sedetalia R.Tx. 1951 em. Krausch 1962Plantagini-Festucion Passarge 1964

Diantho deltoidis-Armerietum elongatae Pötsch 1962 (Jermacāne 2000a rel.)

Festuca ovina community (Jermacāne 2000b rel.)

Poa angustifolia-Veronica spicata community (Jermacāne 2000b rel.)

Sedo-Scleranthetalia Br.-Bl. 1955Alysso-Sedion albi Oberd. & Th. Müll. ap. Th. Müll. 1961

Saxifrago tridactylito-Poetum compressae (Kreh 1945) Géhu et Leriq 1957

var. *Erophila verna* (Jermacāne, Laiviņš 2001a rel.)

var. *Campanula rotundifolia* (Jermacāne, Laiviņš 2001a rel.)

- Euphorbia cyparissias* community (Laiviņš, Jermacāne 1999 rel.; Laiviņš, Jermacāne 2000 syn.)
Jovibarba sobolifera community (Jermacāne, Laiviņš 2001b rel.)
Sedum sexangulare community (Laiviņš, Jermacāne 1999 rel.; Laiviņš, Jermacāne 2000 syn.)
Sedum spurium community
 var. *Poa angustifolia* (Laiviņš, Jermacāne 1999 rel.; Laiviņš, Jermacāne 2000 syn.)
 var. *Poa nemoralis* (Laiviņš, Jermacāne 1999 rel.; Laiviņš, Jermacāne 2000 syn.)
Sedum rupestre community (Laiviņš, Jermacāne 1999 rel.; Laiviņš, Jermacāne 2000 syn.)

FESTUCO-BROMETEA Br.-Bl. et R.Tx. 1943

Medicago falcata community (Jermacāne 2000a syn.)

Brometalia erecti Br.-Bl. 1936

- Centaurea scabiosa-Fragaria viridis* community (Jermacāne, Laiviņš 2001b rel.)
Filipendula vulgaris-Helictotrichon pratense community
 var. *Astragalus danicus* (Jermacāne 2001 syn.)
 var. *Carex flacca* (Jermacāne 2001 syn.)
 var. *typicum* (Jermacāne 2001 syn.)
 var. *Viscaria vulgaris* (Jermacāne 2001 syn.)

Bromion erecti Koch 1926

Medicagini-Avenetum pubescentis De Leeuw in Br.-Bl. et Moor 1938 (Jermacāne, Laiviņš 2001a rel.)

MOLINIO-ARRHENATHERETEA R.Tx. 1937**Arrhenatheretalia R.Tx. 1931**Arrhenatherion Koch 1926

Festucetum pratensis Soó 1938 (Jermacāne, Laiviņš 2001b rel.)

Cynosurion R.Tx. 1947

Anthoxantho-Agrostietum tenuis Sill. 1933 em. Jurko 1969

- subass. *typicum* (Jermacāne 2000a rel.)
 var. *Melampyrum polonicum* (Jermacāne 2000a rel.)
 var. *Primula veris* (Jermacāne 2000a rel.)
 var. *typicum* (Jermacāne 2000a rel.)
 var. *Calamagrostis epigeios* (Jermacāne 2000a rel.)
 subass. prov. *Holcetosum lanati* (Jermacāne 2000a rel.)
 var. *typicum* (Jermacāne 2000a rel.)
 var. *Deschampsia cespitosa* (Jermacāne 2000a rel.)

subass. prov. *Trifolietosum arvensis* (Jermacāne 2000a rel.)

Molinetalia Koch 1926

Calthion R.Tx. 1937

Caricetum cespitosae Steffen 1931 (Jermacāne 1998 syn.; Salmiņa 2000b syn.)

Filipendulo-Geranium palustre Koch 1926 (Laiviņš, Mikažāne 1996 syn.)

Scirpetum sylvatici Maloch 1935 em. Schwick. 1944 (Salmiņa 2000b syn.)

TRIFOLIO-GERANIETEA T.Müll. 1961

Origanetalia T.Müll. 1961

Trifolion medii T.Müll. 1962

Trifolio medii-Agrimonetium Th. Müller 1961 (Jermacāne, Laiviņš 2001b rel.)

EPILOBIETEA ANGUSTIFOLII R. Tx. et Prsg. in R. Tx. 1950

Epilobietalia angustifolii R. Tx. 1950

Robinia spp. communities (Laiviņš 2001 rel.)

VACCINIO-PICEETEA Br.-Bl. 1939

Piceetalia abietis Pawl. in Pawl. et al. 1928

Piceion abietis Pawl. in Pawl. et al. 1928

Melico-Piceetum (Caj. 1921) K.-Lund 1962 (Kreile 1999 rel.)

subass. *athyrietosum* (Kreile 1999 rel.)

subass. *typicum* (Kreile 1999 rel.)

subass. *pinetosum sylvestris* (Kreile 1999 rel.)

Oxalido-Piceetum excelsae (Kraj.33) Brezina et Hadač 69 (Kreile 2001 rel.; Laiviņš, Laiviņa 1991 rel.; 1999b syn.)

Sambuco racemosae-Piceetum excelsae Laiviņš 1991 in Laiviņš et Laiviņa 1991 (Laiviņš, Laiviņa 1991 rel.)

var. *typicum* (Laiviņš, Jankevica 1999 rel.)

var. *Aegopodium podagraria* (Laiviņš, Jankevica 1999 rel.)

Sphagno girgensohnii-Piceetum Br.-Bl. 1939) Polak. 1962 (Priedītis 1993e rel.)

var. *Crepis paludosa* (Priedītis 1993c syn.; 1997 syn.incompl.; 1999 rel.)

subass. *myrtilletosum* (Priedītis 1993c syn.; 1993d syn.; 1997 syn.incompl.; 1999a rel.; 1999b syn.)

var. *Pinus sylvestris* (Priedītis 1997 syn.incompl.)

var. *crepocirsium* (Priedītis 1993d syn.)

Vaccinio myrtilli-Piceetum (Kobendza 1930) Br.-Bl. et Vlieger 1939

var. *Rubus idaeus* (Laiviņš, Jankevica 1999 rel.)

Dicrano-Pinion Matusz. 1962 em. Oberd. 1979

Betuletum pubescentis R.Tx. 1937 (Priedītis 1993b syn.; 1993c syn.; 1993e rel.; 1997 syn. incompl.)

Sambuco racemosae-Pinetum Laiviņš 1991 in Laiviņš et Laiviņa 1991 (Laiviņš, Laiviņa 1991 rel.)

var. *Agrostis tenuis* (Laiviņš 1998a syn.)

var. *Symphoricarpos rivularis* (Laiviņš 1998a syn.)

var. *Epilobium angustifolium* (Laiviņš 1998a syn.)

var. *typicum* (Laiviņš 1998a syn.; Laiviņš, Jankevica 1999 rel.)

var. *Oxalis acetosella* (Laiviņš 1998a syn.; Laiviņš, Jankevica 1999 rel.)

Vaccinio myrtilli-Pinetum (Kob. 1930) Br.-Bl. et Vliegler 1939

(Bambe 2001b rel.; Kreile 1999 rel.; Laiviņš, Laiviņa 1991 rel.; Priedītis 1999b syn.)

var. *typicum* (Bambe 1999 syn.; Laiviņš, Laiviņa 1988 rel.; Laiviņš 1998a syn.)

var. *Pteridium aquilinum* (Bambe 1999 syn.)

var. *Deschampsia flexuosa* (Laiviņš, Laiviņa 1988 rel.; Laiviņš 1998a syn.)

var. *Calamagrostis arundinacea* (Laiviņš 1998a syn.)

Vaccinio uliginosi-Pinetum sylvestris (Hueck 1925) Kleist 1929

(Bambe 2001a syn.; Priedītis 1993b syn.; 1993c syn.; 1993e rel.; 1999b syn.)

subass. phragmitetosum (Priedītis 1993b syn.; 1993c syn.)

subass. molinietosum (Priedītis 1997 syn.incompl.)

subass. *typicum* (Priedītis 1997 syn.incompl.)

var. *Phragmites australis* (Priedītis 1997 syn.incompl.)

var. *Calluna vulgaris* (Priedītis 1997 syn.incompl.)

Vaccinio vitis-idaeo-Pinetum Cajander 1921 (Bambe 2001b rel.;

Laiviņš, Laiviņa 1991 rel.; Priedītis 1999b syn.)

var. *Pulsatilla patens* (Bambe 1999 syn.)

var. *typicum* (Bambe 1999 syn.; Laiviņš 1998a syn.)

var. *Festuca ovina* (Laiviņš 1998a syn.)

var. *Pleurozium schreberi* (Laiviņš 1998a syn.)

Epilobium angustifolium- *Pinus sylvestris* community (Laiviņš, Laiviņa 1991 rel.)

Festuca ovina- *Pinus sylvestris* community (Laiviņš, Laiviņa 1991 rel.)

Pinus sylvestris community (Kreile 1996 rel.)

Pleurozium schreberi-Pinus sylvestris community (Laiviņš, Laiviņa 1991 rel.)

PULSATILLO-PINETEA (E.Schmid 1936) Oberd. in Oberd. et al. 1967

Pulsatillo-Pinetalia Oberd. in Th. Müll. 1966

Cytiso-Pinion Krausch 1962

Melico nutantis-Pinetum Marker 1969 (Bambe 1999 syn.)

ALNETEA GLUTINOSAE Br.-Bl. et R.Tx. 1943

Alnetalia glutinosae R.Tx. 1937 em. Th. Müll. et Görs 1958

Alnion glutinosae Malc. 1929

Carici elongatae-Alnetum Koch 1926 (Bambe 2001b rel.; Laiviņš 1989 rel.; Priedītis 1999 rel.)

var. *Calla palustris* (Laiviņš 1985 rel.)

var. *Carex acutiformis* (Laiviņš 1985 rel.)

subass. *typicum* (Priedītis 1993a syn.; 1993c syn.; 1993e rel.; 1997 syn. incompl.; 1999b syn.)

subass. *thelypteridetosum* (Priedītis 1993a rel., syn.; 1993c syn.; 1993e rel.)

subass. *urticetosum* (Priedītis 1993a syn.; 1993c syn.; 1993e rel.)

subass. *Caricetosum elatae* (Priedītis 1993a syn.; 1993c syn.; 1993e rel.)

subass. *Cardaminetosum* (Priedītis 1997 syn. incompl.)

Sphagno squarrosi-Alnetum Sol.-Gorn. 1975 (Priedītis 1993a syn.; 1993c syn.; 1993e rel.; 1997 syn. incompl.; 1999b syn.)

QUERCO-FAGETEA Br.-Bl. et Vlieger 1937

Querco-Tilietum Laiviņš 1983 (Laiviņš 1986 rel.; Laiviņš 1989 rel.)

Convallaria majalis-Quercus robur community

var. *Eurhynchium angustirete* (Kreile 2000 rel.)

var. *Padus avium* (Kreile 2000 rel.)

Fagetalia sylvaticae Pawl. ap. Pawl. et al. 1928

Aegopodium podagraria-Picea abies community (Kreile 2001 rel.)

Alnion incanae Pawl. ap. Pawl. et Wallisch 1929

Alnetum incanae Lüdi 1921 (Laiviņš 1984 rel.; Laiviņš 1989 rel.; Laiviņš 2000a rel.)

Carici remotae-Fraxinetum Koch ex Faber 1936 (Priedītis 1997 syn. incompl.; Priedītis 1999a rel.; 1999b syn.)

Circaeo-Alnetum Oberd. 1953 (Priedītis 1993a syn.; 1993c syn.; 1993e rel.; 1997 syn. incompl.; 1999b syn.)

Carpinion betuli Issl. 1931 em. Oberd. 1957

Tilio-Carpinetum Traczyk 1962 (Laiviņš 1991 rel., syn.; 2000b rel.)

Tilio platyphylli-Acerion pseudoplatani Klika 1955

Ulmus glabra-Tilia cordata community (Laiviņš 2000a rel.)

Quercetalia pubescenti-petreae Klika 1933

Quercion petreae Zolyomi et Jakucs ex Jakucs 1960

Brachypodium pinnatum-Quercus robur community (Jermacāne, Laiviņš 2001b rel.)

CLASS ?

Tetraphis pellucida community (Bambe 2000 syn.)

Dicranum scoparium community (Bambe 2000 syn.)

Hypnum cupressiforme community (Bambe 2000 syn.)

Homalia trichomanoides-Neckera sp. community (Bambe 2000 syn.)

Sanionia uncinata-Radula complanata community (Bambe 2000 syn.)

Amblystegium varium community (Bambe 2000 syn.)

Betula pubescens-Geum rivale community (Kreile 1999 rel.)

Picea abies-Circaea alpina community (Kreile 1999 rel.)

Pinus sylvestris-Eriophorum vaginatum community (Kreile 1999 rel.)

BASĀLĀS UN DERIVĀTĀS SABIEDRĪBAS

Nereti pēc floristiski ekoloģiskās metodes apraktītajām augu sabiedrībām Latvijā, kā tas redzams sintaksonu sarakstā, nav noteikta asociācija, bet augu sabiedrības ir nosauktas pēc dominējošām vai raksturīgām sugām. Mūsaprāt, tam ir vairāki iemesli. Pirmkārt, Latvija atrodas nemorālā un boreālā bioma kontaktzonā, tāpēc veģetācijai nereti raksturīgs fitosocioloģiskais kontinuums. Otrkārt, saimniecības sistēmas maiņa pēdējā gadu desmitā saistās ar neregulāru zemes apsaimniekošanu. Augu sabiedrības šādās vietās ir ļoti dinamiskas, to floristiskais sastāvs nav stabils. Trešais iemesls ir nelielais pētījumu apjoms, kā arī fitosocioloģijas tradīciju un pieredzes trūkums Latvijā.

Šādos gadījumos, kad ir neskaidrības augu sabiedrību sistematizācijā, iesaka lietot čehu geobotāniķu (K. Kopecký, S. Hejný) rekomendēto

deduktīvo klasifikācijas metodi, kas paredz grūti idetificējamās augu sabiedrības dalīt divos tipos: bazālsabiedrībās un derivātsabiedrībās.

Bazālsabiedrības (Bs.) ir augu sabiedrības, kurās valdošās (ar lielu konstantumu) ir augstāko sintaksonu (savienība, rinda, klase) rakstursugas, pavadītājsugu daudzums ir niecīgs, bet to konstantums stipri mainīgs. Šajās sabiedrībās, parasti dažādu traucējumu iespaidā, ir izzudušas sugas, kam ir šaura ekoloģiskā amplitūda. Bazālsabiedrības nosauc pēc vienas vai divām konstantām sugām, iekavās parādot to piederību augstākstāvošam sintaksonam, piemēram, *Aegopodium podagraria-Quercus robur* (Querco-Fagetea).

Derivātsabiedrībās (Ds), pretēji bazālsabiedrībām, dominē kāda pavadītājsuga. Derivātsabiedrību nosauc pēc dominējošās sugas, iekavās norādot piederību augstākam sintaksonam, piemēram, *Chaerophyllum aromaticum* (Epilobietea) Ds.

Ja pēc valdošām sugām nosauktas augu sabiedrības neiedala sīkāk bazālsabiedrībās vai derivātsabiedrībās, tad tās var nosaukt par fragmentsabiedrībām.

PAMATDATU UN SINOPTISKĀS TABULAS

Pētījumos, kurus veic pēc floristiski ekoloģiskiem principiem, viens no svarīgiem obligātiem nosacījumiem ir augu sabiedrību sugu sastāva izejas datu tabulu publicēšana. Tabulas ir ļoti vērtīgs dokuments augu sabiedrību sintaksonu apjoma kritiskā analizē, precizēšanā un salīdzināšanā, reģionālu veģetācijas monogrāfiju veidošanā, augāja monitoringā utt.

Latvijā bieži tiek publicētas tikai sinoptiskās tabulas, kurās zūd liels informatīvais materiāls par konkrētajām augu sabiedrībām. Valstīs, kurās ir ar senas floristiski ekoloģisko pētījumu tradīcijas (Vācija, Nīderlande, Polija, Čehija, Ungārija, Šveice uc.) un kurās gadu desmitos ir uzkrājies milzīgs faktisko datu (augu sabiedrību aprakstu) apjoms, pašlaik notiek sintaksonu sistēmas vērtēšana un pārvērtēšana, arī sinoptisko pārskata tabulu veidošana. Latvijā veģetācijas izpēte pēc šādiem principiem ir sākta nesen, tāpēc nereti augu sabiedrības piederība noteiktai asociācijai, kā arī augstāk stāvošiem taksoniem ir neskaidra. Tādēļ ikvienam publicētam, pēc iespējas korektākam, augu sabiedrības sugu sastāva aprakstam, ir jo lielāka vērtība. Taču publicējot vienīgi sinoptiskās tabulas, tiek ignorēts vesels darba etaps un pazaudēta konkrētā pamatinformācija (tiek liegta iespēja šos datus izmantot jaunā pētījumu posmā). Tikai uzkrājoties lielam datu apjomam, būs iespējams veikt un laiku pa laikam kritiski pārskatīt un atjaunot objektīvi pamatotu sintaksonu analīzi, veidojot arī saturīgas un pilnīgas pārskata tabulas.

LITERATŪRA

- Bambe B. 1999.** Sausieņu priežu mežu augu sabiedrības paugurainēs un uz pauguru grēdām. [Dry pine forest communities on hills and hill chains]. *Mežzinātne* 8(41): 3-42.
- Bambe B. 2000.** Epiksilās un epifītiskās augu sabiedrības uz koku stumbriem un trupošiem kokiem mazo upju krastos. [Epixylic and epiphytic plant communities on tree trunks and decaying trees along the banks of small rivers]. *Referātu tēzes. Latvijas Universitātes 58. Zinātniskā konference. Zemes un Vides zinātņu sekcija*. Rīga, 14-18 lpp.
- Bambe B. 2001a.** Purva augu sabiedrības ar pundurbērzu *Betula nana* L. Latvijas centrālajā un austrumu daļā. [Mire plant communities with *Betula nana* L. in Central and Eastern Latvia]. *Latvijas Universitātes 59. Zinātniskā konference. Ģeogrāfija, ģeoloģija, vides zinātne. Referātu tēzes*. Rīga, 13-18.lpp.
- Bambe B. 2001b.** Dabas lieguma “Čortoka ezers ar apkārtējo ainavu” flora un veģetācija. [Flora and vegetation of “The Lake Čortoka and its surrounding landscape” Nature Reserve]. *Latvijas Veģetācija* 4: 81-103.
- Eņģele L. 1996.** Aģes un Aijažu ezera makrofitu sabiedrības [Macrophyte communities of Aģe and Aijaži lakes]. *Latvijas ģeogrāfu kongress. Tēzes un programma*. Rīga, 30-33.lpp.
- Eņģele L. 1998.** Gaujas augšteces ezeru piekrastes veģetācija [Lake shore vegetation in the lakes of the upper flow of the Gauja River]. *Latvijas purvu veģetācijas klasifikācija un dinamika. Latvijas Universitātes Zinātniskie Raksti*. Rīga, 613: 76-85.
- Eņģele L. 1999.** Sīkās lēpes sabiedrības (*Nupharetum pumilae* Oberd. 1957) Vidzemes ezeros [Nupharetum pumilae Oberd. 1957 in Vidzeme lakes]. *Zeme, Cilvēks, Daba. Latvijas Universitātes 80. gadadienas 57. Akademiskās konferences materiāli*. Rīga, 39-41 lpp.
- Eņģele L. 2000.** Lubānas ezera ziemeļaustrumu daļas flora un veģetācija. [Flora and vegetation of the northeast part of the Lubana Lake]. *Referātu tēzes. Latvijas Universitātes 58. Zinātniskā konference. Zemes un Vides zinātņu sekcija*. Rīga, 51-54. lpp.
- Eņģele L., Zviedre E. 2001.** Jūras najādas *Najas marina* L. sabiedrības dažos Piejūras zemienes ezeros. [*Najas marina* L. communities in some lakes of the coastal Lowland]. *Latvijas Universitātes 59. Zinātniskā konference. Ģeogrāfija, ģeoloģija, vides zinātne. Referātu tēzes*. Rīga, 50-52.lpp.
- Jermacāne S. 1998.** Gaujas augšteces rajona purvaino pļavu augu sabiedrības. [Wet meadow vegetation in the surroundings of the upper waters of

the Gauja River]. *Latvijas purvu veģētācijas klasifikācija un dinamika. Latvijas Universitātes Zinātniskie Raksti*. Rīga, 613: 67-75.

- Jermacāne S. 1999.** Smaržzāles-parastās smilgas sabiedrību Anthoxantho-Agrostietum tenuis Sill. 1933 em. Jurko 1969 klasifikācija un ekoloģija Latvijā (Piejūras zemiene, Austrumzemgale, Vidzemes augstiene). [Classification and ecology of the Anthoxantho-Agrostietum tenuis Sill. 1933 em. Jurko 1969 communities in Latvia (the Coastal Lowland, Eastern Zemgale and the Vidzeme Upland)]. *Latvijas Veģētācija 2*: 29-80.
- Jermacāne S. 2000a.** Parastās armērijas (*Armeria vulgaris* Willd.) sabiedrības Ikšķilē un Ventspilī. [Plant communities with *Armeria vulgaris* Willd. in Ikšķile and Ventspils]. *Latvijas Universitātes 58. Zinātniskā konference. Zemes un vides zinātņu sekcijas referātu tēzes*. Rīga, 67-71. lpp.
- Jermacāne S. 2000b.** Gaujas Nacionālā parka smiltāju pļavu augu sabiedrības. [Plant communities of sandy grasslands in the Gauja National park]. *Jauns gadsimts, jauna ģeogrāfija. 2. Latvijas Ģeogrāfijas kongress*. Rīga, 50-53. lpp.
- Jermacāne S. 2001.** Dry calcareous grassland communities (*Filipendula vulgaris*-*Helictotrichon pratense*) in Western and Central Latvia. *Annali di Botanica* (in print).
- Jermacāne S., Laiviņš M. 2001a.** Dry calcareous dolomite outcrop and grassland communities on the Daugava River bank near Dzelves. *Latvijas Veģētācija 4*: 51-69.
- Jermacāne S., Laiviņš M. 2001b.** Aronas pilskalna veģētācija [Vegetation of the Arona castle mound]. *Mežzinātne 10*: 00-00 (iespiešanā).
- Kreile V. 1996.** Madonas-Trepes vaļņa sauso priežu mežu veģētācija. [Vegetation of dry pine forests on the Madona-Trepe esker]. *Latvijas ģeogrāfu kongress. Tēzes un programma*. Rīga, 33-35. lpp.
- Kreile V. 1999.** Krustkalnu rezervāta meža augu sabiedrības. [Forest plant communities of Krustkalni State Reserve]. *Latvijas Veģētācija 2*: 81-105.
- Kreile V. 2000.** Eiropas platlapju mežu (*Querco-Fagetea*) īpatnības Austrumlatvijā. [Peculiarities of European broad-leaved forests (*Querco-Fagetea*) in Eastern Latvia]. *Jauns gadsimts – jauna ģeogrāfija. 2. Latvijas Ģeogrāfijas kongress*. Rīga, 35-38. lpp.
- Kreile V. 2001.** Teiču rezervāta egļu meži minerālaugsnēs. [Spruce forests on mineral soils in the Teiči Nature Reserve]. *Latvijas Veģētācija 4*: 71-79.
- Laime B. 2000.** Seashore plant communities of the Lake Engures (Engure) Nature Park, Latvia. *Proceedings of the Latvian Academy of Sciences. Section B.*, Vol. 54, 5/6(610/611): 190-196.

- Laiviņa S. 1996.** Divrindu grīšļa asociācija *Caricetum distichae* Jonas 1933 Lielupes palienē Jūrmalā [The association *Caricetum distichae* Jonas 1933 in flood-plain of the Lielupe River in Jūrmala]. *Latvijas ģeogrāfu kongress. Tēzes un programma*. Rīga, 36-38.lpp.
- Laiviņš M. 1984.** Latvijas PSR ezeru salu baltalkšņu mežu sabiedrības [*Alnus incana*-dominated forests on lake islands in Latvian SSR]. *Mežsaimniecība un Mežrūpniecība* 6:23-27.
- Laiviņš M. 1985.** Черноольховые лесные сообщества (*Carici elongatae-Alnetum* W.Koch 1926) озерных островов Латвии [*Carici elongatae-Alnetum* W.Koch 1926 on lake islands in Latvia]. *Ботанический журнал* 70, 9: 1199-1208.
- Laiviņš M. 1986.** Latvijas ezeru salu ozolu un liepu (*Querco-Tilietum*) mežu sabiedrības [Oak and lime forest communities (*Querco-Tilietum*) on lake islands in Latvia]. *Jaunākais Mežsaimniecībā* 28: 16-23.
- Laiviņš M. 1987.** Осоковые луга на охраняемых озерных островах Латвии [Sedge grasslands on protected islands of lakes of Latvia]. *Охрана и биология дикорастущих растений в Латвии. Труды Латвийской сельскохозяйственной академии*. Елгава, вып. 242: 23-32.
- Laiviņš M. 1989.** Atsevišķu Austrumlatvijas botānisko liegumu veģetācija [Vegetation of some Nature reserves of Eastern Latvia]. *Jaunākais Mežsaimniecībā* 31:3-29.
- Laiviņš M. 1991.** Systematisierung der Linden-Heinbuchengesellschaft (*Tilio-Carpinetum* Traczyk 1962) in Lithuanen und Lettland. *Veroff. Geobotanisches Institutes ETH Stiftung Rübel*, H.58, Bd.2:35-52.
- Laiviņš M. 1992.** Нитрофильные прибрежные повоево-дягилевые сообщества (*Convolvulo-Angelicetum archangelica littoralis* Pass. (1957) 1959) долины реки Вента. [Nitrophilous hedge Glorybind-Garden *Angelica* communities (*Convolvulo-Angelicetum archangelica littoralis* Pass. (1957) 1959) of the Venta River valley]. *LZA Vēstis, sēr. B*, 5(538): 68-70.
- Laiviņš M. 1998a.** Latvijas boreālo priežu mežu sinantropizācija un eitrofikācija. [Synantrophication and eutrophication of boreal pine forests in Latvia]. *Latvijas Veģetācija*, 1, 137 lpp.
- Laiviņš M. 1998b.** Latvijas ziedaugu un paparžaugu sabiedrību augstākie sintaksoni. [Higher syntaxonomic units of plant communities of Latvia]. *Latvijas purvu veģetācijas klasifikācija un dinamika. Latvijas Universitātes Zinātniskie Raksti*. Rīga, 613: 7-22.
- Laiviņš M. 2000a.** Kalamecu un Markūzu gravu mežu augu sabiedrības. [Forest communities of the Kalamecu and Markūzu ravines]. *Referātu tēzes*.

Latvijas Universitātes 58. Zinātniskā konference. Zemes un Vides zinātņu sekcija. Rīga, 96-99 lpp.

- Laiviņš M. 2000b.** Baltā skābarža (*Carpinus betulus* L.) audze Sventājas upes ielejā. [Carpinus betulus L. stand in the Sventāja River valley]. *Jauns gadsimts – jauna ģeogrāfija. 2. Latvijas Ģeogrāfijas kongress.* Rīga, 33-35. lpp.
- Laiviņš M. 2001.** Neofītās robīniju (*Robinia* L.) sabiedrības Latvijā. [Neophytic *Robinia* communities in Latvia]. Latvijas Ģeogrāfijas Biedrības Konference, Daugavpilī, 04-05.2001, Daugavpils, 36-38. lpp.
- Laiviņš M., Jankevica A. 1999.** Ogres pilsētas skujkoku mežu transformācija. [Transformation of coniferous forests in Ogre Town]. *Mežzinātne*, 8(41): 58-83.
- Laiviņš M., Jermacāne S. 1999.** Neofītās laimiņu (*Sedum* L.) un dievkrēsliņu (*Euphorbia* L.) sabiedrības Latvijā. [Neophytic stonecrop (*Sedum* L.) and spurge (*Euphorbia* L.) communities in Latvia]. *Latvijas Veģetācija*, 2: 7-27.
- Laiviņš M., Jermacāne S. 2000.** Emergence of certain neophytic plant communities in the vicinity of cemeteries in Latvia. *Botanica Lithuanica* 6(2): 143-155.
- Laiviņš M., Laiviņa S. 1988.** Latvijas aizsargājamo ezeru salu priežu mežu sabiedrības. [Pine forest communities of the protected islands of lakes in Latvia]. *Jaunākais Mežsaimniecībā* 30: 11-15.
- Laiviņš M., Laiviņa S. 1991.** Jūrmalas mežu sinantropizācija. [Synantrophication of forests in Jūrmala Town]. *Jaunākais Mežsaimniecībā* 33: 67-83.
- Laiviņš M., Mikažāne I. 1996.** Vīgriežu-gandreņu (*Filipendulo-Geranium palustre* W.Koch 1926) pļavas Latvijā. [Filipendulo-Geranium palustre W.Koch 1926 grasslands in Latvia]. *Latvijas ģeogrāfu kongress. Tēzes un programma.* Rīga, 38-40.lpp.
- Laiviņš M., Svārs D. 1993.** Растительные сообщества с *Schoenus ferrugineus* на территории Латвии: видовой состав, экология и классификация. [Plant communities with *Schoenus ferrugineus* in Latvia: species composition, ecology and classification]. *Вопросы классификации болотной растительности.* Наука, Санкт-Петербург, с.104-112.
- Ofkante D. 2000a.** Doņu vārpatas (*Elytrigia junceiformis*) izplatība un augu sabiedrības. [Distribution and plant communities of *Elytrigia junceiformis*] *Jauns gadsimts, jauna ģeogrāfija. II Latvijas Ģeogrāfijas kongress,* Rīga, 55-56.lpp.

- Ofkante D. 2001a.** Skarainā ģipsene (*Gypsophila paniculata* L.) priekškāpu augu sabiedrībās Nidas apkārtnē. [*Gypsophila paniculata* L. in foredune plant communities in Nida vicinity]. *Latvijas Universitātes 59. Zinātniskā konference. Ģeogrāfija, ģeoloģija, vides zinātne. Referātu tēzes*. Rīga, 121-125. lpp.
- Ofkante D. 2001b.** Pludmales un primāro kāpu augu sabiedrības Baltijas jūras Kurzemes piekrastē. [Beach and primary dune vegetation of the Baltic sea coast in Kurzeme (Latvia)]. *Latvijas Veģetācija* 4: 35-49.
- Pakalne M. 1994.** Mire vegetation in the coastal lowland of Latvia. *Colloques Phytosociologiques*, XXIII: 487-509.
- Pakalne M. 1998.** Latvijas purvu veģetācijas raksturojums. [Mire vegetation of Latvia]. *Latvijas purvu veģetācijas klasifikācija un dinamika. Latvijas Universitātes Zinātniskie Raksti*. Rīga, 613: 7-22.
- Pakalne M., Čakare I. 2000.** Aizsargājami purvi Gaujas Nacionālajā parkā. [Protected mires in the Gauja National park]. *Jauns gadsimts – jauna ģeogrāfija. 2. Latvijas Ģeogrāfijas kongress*. Rīga, 39-44. lpp.
- Pakalne M., Čakare I. 2001.** Spring vegetation in the Gauja National Park. *Latvijas Veģetācija* 4: 17-33.
- Priedītis N. 1993a.** Black Alder Swamps on forested Peatlands in Latvia. *Folia Geobotanica et Phytotaxonomica* 28: 261-277.
- Priedītis N. 1993b.** Pine-birch forest communities on non drained peatlands in Latvia. *Feddes Repertorium* 104, 3-4: 271-281.
- Priedītis N. 1993c.** Geobotanical features of Latvian peatland forest communities. *Flora* 188: 413-424.
- Priedītis N. 1993d.** Spruce forests (ass. *Sphagno girgensohnii-Piceetum* (Br.-Bl. 1939) Polak. 1962) on excessively moistened peatlands in Latvia. *Acta Societatis Botanicorum Poloniae* 62, 3-4: 199-202.
- Priedītis N. 1993e.** Latvijas purvainie meži un to aizsardzība. [Swamp forests of Latvia: status and conservation]. WWF, Rīga, 74 lpp.
- Priedītis N. 1997.** Vegetation of wetland forests in Latvia: A synopsis. *Annales Botanici Fennici* 34: 91-108.
- Priedītis N. 1999a.** *Picea abies*- and *Fraxinus excelsior*-dominated wetland forest communities in Latvia. *Plant Ecology* 144: 49-70.
- Priedītis N. 1999b.** Latvijas mežs: daba un daudzveidība. [Latvian forest: nature and diversity]. WWF, Rīga, 209 lpp.
- Salmiņa L. 1998.** Smiltenes un Rankas ezeru pārpurvošanās joslu veģetācija. [Mire vegetation of fillings-in lakes in Smiltene and Ranka vicinity].

Latvijas purvu veģetācijas klasifikācija un dinamika. Latvijas Universitātes Zinātniskie Raksti. Rīga, 613: 86-92.

Salmiņa L. 2000a. The quaking mire vegetation of Latvia. *Proceedings IAVS Symposium*, Uppsala, Opulus Press, pp. 302-306.

Salmiņa L. 2000b. Gaujas vecupju veģetācija. [Vegetation of the Gauja River oxbow lakes]. *Jauns gadsimts – jauna ģeogrāfija. 2. Latvijas Ģeogrāfijas kongress.* Rīga, 45-49. lpp.

Zviedre E. 2001. Engures ezera mieturaļģu veģetācija. [The Charophyta vegetation of the Engure Lake]. *Latvijas Veģetācija* 4: 7-15.

List of syntaxa described in Latvia

Solvita Jermacāne, Māris Laiviņš

Summary

Keywords: syntaxa, Latvia, publications.

Till now in Latvia, 59 phytosociological works have been published including 83 associations and 35 plant communities from 22 vegetation classes. Plant communities are documented by ~1500 individual relevés and ~2000 relevés published in synoptic tables.

List of syntaxa of Latvia includes classes, orders, alliances and associations, as well as subassociations, variants and plant communities described in Latvia according to the Braun-Blanquet method. Only syntaxa documented by published vegetation tables (individual relevés or synoptic tables) are listed. References (containing descriptions of plant communities and published individual relevés or synoptic tables) are given in brackets where syn. – synoptic table, rel. – individual relevés, incompl. – tables do not contain full species list.